

LBRIS

We know
books

This book has been published with the support
of the © POLAND Translation Program

Această carte a fost publicată cu sprijinul
© POLAND Translation Program

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FIEDORCZUK, JULIA

Astrostrada cu ghirlande : antologie de versuri / Julia Fiedorczuk
; trad., postf. și note de Constantin Geambașu ; pref. de Monika
Rudaś-Grodzka. - București : Eikon, 2026

ISBN 978-606-49-1651-8
I. Geambașu, Constantin (trad. ; postf. ; note)
II. Rudaś-Grodzka, Monika (trad.)
821.162.1

Redactor: Mihai Salvan

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Julia Fiedorczuk

ASTROSTRADA CU GHIRLANDE

Antologie de versuri

Traducere, postfață și note
de Constantin Geambașu

Prefață de
Monika Rudaś-Grodzka

EIKON

București, 2026

înaintarea fără a risipi complet obscuritatea. Această atitudine corespunde eticii ecopoetice a volumului, în care relația cu lumea se bazează pe atenție și grijă, nu pe control.

Pentru cititorul român, această antologie oferă nu doar întâlnirea cu o voce poetică majoră a literaturii polone contemporane, ci și invitația la un anumit mod de lectură: lent, reflexiv, dispus să accepte ambiguitatea și fragilitatea sensului. Poezia Juliei Fiedorczuk nu solicită adeviziune, ci prezență; nu cere interpretări definitive, ci disponibilitate de a rămâne în relație cu textul și cu lumea pe care acesta o evocă. În acest cadru, traducerea devine parte a aceleiași traversări. Ea nu închide sensurile, ci le deschide către un alt spațiu cultural și lingvistic, păstrând caracterul provizoriu și relațional al poeziei. În cadrul antologiei, există poeme care nu respectă ortografia și punctuația tradiționale. Această practică nu este accidentală și nici un simplu gest „modernist” de suprafață. În poezia Juliei Fiedorczuk, abaterea de la normele ortografice și de punctuație are funcții precise, coerente cu întreaga ei poetică. Majuscula după punct, virgula clar delimitatoare, punctuația normativă în general presupun: ierarhie sintactică, delimitări ferme între unități de sens. Fiedorczuk scrie într-o logică ecologică și relațională (propozițiile curg unele din altele, sensul nu este „închis” prin punct, limbajul este un proces, nu o structură fixă etc.). Se poate afirma că lipsa punctuației tradiționale constituie o etică a modestiei discursului (poezia nu spune „așa stau lucrurile”, ci „așa se leagă lucrurile”), care face vizibilă și o anumită fragilitate a limbajului. Ca urmare, cu unele ajustări prudente, am respectat această punctuație intenționată ca fiind parte a „vocii” poetice, a strategiei, și nu probă de neglijență.

Constantin Geambașu

CUPRINS

Sirenismul: poezia Juliei Fiedorczuk..... 5

Noiembrie pe râul Narew
(Listopad nad Narwią, 2000)

Întoarcere.....	31
[măine trebuie să mă scol foarte devreme]	32
Peisaj.....	33
Noiembrie pe râul Narew	34
[cerul e prea evident]	35
[e bine să fii dimineața]	36
Vaporul	37
Vaporul II	38
Visul.....	39
[iar vântul]	40
[toată ziua vremea frumoasă]	41
Și uneori	42

Bio (Bio, 2004)

Telefonul.....	43
Bio.....	44
Nu e nimic în urma mea.....	46
Gravitație.....	47
[într-un cuvânt]	48
Dincolo de munți	49
Regina zăpezii.....	50
Astăzi nu sunt.....	52
Ele vin	54

Dincolo de mări.....	55
Trecerea.....	56
Vei uita.....	57

Planeta lucrurilor pierdute (Planeta rzeczy zagubionych,
2006)

Pământ și oceane.....	59
Sibila.....	60
De ce nu am devenit muziciană.....	63
Îndrăgostiți pe fundal albastru.....	64
Spectrul iernii.....	65
Și o disperare delicată se lipește de lucrurile mărunte..	67
Plaja.....	68
Pescarii.....	69
Gândacul.....	70
31 de poezii de dragoste.....	71
Inventar al pierderilor (și al câștigurilor).....	73

Oxigen (Tlen, 2000)

Brațul lui Orion.....	75
Relentlessly Craving.....	77
Sorella la luna.....	78
Într-o zi.....	80
Oxigen.....	81
Cerul.....	82
Ceva.....	83
Cântec de leagăn.....	85
Autobiographia Literaria.....	86
Poem.....	87
Furtuni și înseninări.....	88
Dedicație.....	89
It has been played once more.....	90

Acuși-acuși (tuž-tuž, 2012)

La drum.....	93
Ploaia.....	95
Photoshop Acropolis.....	96
Chiaroscuro.....	97
Ieșirea.....	98
Te rog, repetă după mine.....	99
Noaptea am dansat până la pierderea suflului.....	100
Poem pentru Elizabeth Bishop.....	101
Brâncuși la Królikarnia.....	103

Psalmi (Psalmy, 2017)

Psalm I.....	105
Psalm V.....	106
Psalm VII.....	107
Psalm XI.....	109
Psalm XII.....	110
Psalm XXV.....	111
Psalm XXVIII.....	113
Psalmul XCII.....	114
[dinlăuntrul trupului singular].....	115
Pe drum.....	116
Vremea.....	117
[sau când în vis lumea e cu totul nouă].....	118

Versuri dispersate
(Wiersze rozproszone 2012-2022)

Stanhopea tigrina.....	119
Grădinarul.....	121
Tot ceea ce există în timp și spațiu.....	122

Glifă (Glif, 2024)

discreție.....	123
Exercițiu	124
Correspondențe.....	125
Lucrurile au voință și încăpățănare	126
Niciodată nimic	128
Psalmul CIII	129
Postfață: Traducerea: ca practică hermeneutică	131

rostit și ceea ce nu poate fi rostit. Metafora funcționează într-un mod asemănător, prin faptul că leagă lucruri diferite – uneori opuse – fără a le contopi într-un singur tot⁵⁶.

Întreaga creație a Juliei Fiedorczuk ne încurajează să vedem, în figurile hibride și ideale, separările, conexiunile și ceea ce rămâne la margini sau se ascunde în adânc, deoarece astfel sensibilitatea noastră devine mai acută și ne dezvăluie acele locuri sireniene, care păstrează memoria dureroasă a vieții anterioare și momentul trecerii într-o altă stare, supusă forței uitării.

Noiembrie pe râul Narew (2000)

Întoarcere

Cunosc asemenea locuri.
Dimineți incomode,
ușurarea picioarelor întinse,
când, în sfârșit, se eliberează
scaunul de alături.

La ora opt seara,
avionul pătrunde iarăși
în zorii întâmplători:
acum prefer
noaptele noastre infailibile.

Lumina de diamant,
gările și aeroporturile sălbatice
sunt doar pentru a ne întoarce
la înghesuiala de toamnă
a amintirilor.

⁵⁶ D. Lekowska, J. Fiedorczuk, *Potrzebujemy żywotnej, empatycznej wyobraźni. Rozmowa Darii Lekowskiej z Julia Fiedorczuk*, „Czas Kultury”, 2017, nr. 2, p. 120.

[măine trebuie să mă scol foarte devreme]

măine trebuie să mă scol foarte devreme
va trebui să mă scol devreme în următoarele șase luni:
nu știu de ce îmi vine în gând
că diminețile vor fi de octombrie,
încețoșate, frunzoase.

e târziu.

încă mai e joi și mă întreb
dacă dormi deja.

cândva locuiam în altă parte și era acolo
cel puțin o doamnă care avea
optzeci de ani și așa mi-a rămas în minte.

e patru dimineața
și încă mai e joi

Peisaj

e timpul să schimb decorul cu o atingere
a palmei am chemat întunericul, a mâncat deja
trei sferturi
din lume:
frumos în felul lui
lăstar verde cu ceva pornind
la capăt ca
o picătură de lumină scursă uneori
din bec
iar ușa se deschide singură: „vântul
ar putea să amuțească”
ar spune poate cineva
stând în fereastra alb-negru
un animăluț
ghemuit de frică
se furișează dinapoia geamului

Noiembrie pe râul Narew

*and then we'll come down
and have a hangover*

Cu toate acestea îmi place priveliștea de la fereastra aceea când ne trezim sănătoși, iar pescarii fumează țigări de-a lungul râului. Gândurile se târăsc pe câmpuri sar garduri și pleacă pe șoseaua aceea din fața casei. Nouă ne rămâne bucuria absurdă a dimineții ca perla pânzelor de păianjen în pădure sau ca pământul ud emoționant de lipicios. Atâtea cuvinte și uneori se ofilesc în cărți vechi sau se infundă în gât când amintirile calde precum cenușa din vatră în pădurea întunecată și goală te pun la zid. De dimineață tot mai îndrăzneț dă semne noaptea. Unde este loc pentru vis pe gheață? Curând copacii vor deveni sobri, așa că încerc să mă bucur retrospectiv. Amurgul se răcește repede în ochii tăi – imediat va cădea ploaia.

[cerul e prea evident]

cerul e prea evident
pătratul de cer
în rama ferestrei

nu pot
crede în cuie
care țin fereastra
la nivelul ochilor
uneori
e întuneric
noapte înrămată în lemn
neverosimilă
ca un chip în aureola părului
o stea în cuib
cu ramuri de molid

nu pot crede
în acest chip
când părul
intră în ochi
și pleoapele sunt roșii pe dinăuntru

[e bine să fii dimineața]

e bine să fii dimineața
înainte de timp
să te înfășori în aer
să-i surprinzi pe cei care dorm
în lumea pustie
se isprăvește trezirea.
sângele nou
aduce gândul
de a ieși din casă.

e bine să auzi în călcăie
bătaia pantofilor
în trotuar
și casele
migrând în adâncul ochilor
ca felinarele
noaptea.
printre constelații de ferestre întâmplătoare
ca o zi a săptămânii
se pregătesc
vise noi.

Vaporul

*Când o să te așezi, în sfârșit, la supă asta,
tu, blestemat negustor de nori?*

uneori citeșc în cadă
atunci nu mă tem de vânt, sunt nopți
dense de vise și cleioase
ca versurile tale, ar vrea cineva
să se înece? (catastrofa
trebuie să fie mare) sau
și eu
pot fi cineva? nu-mi trebuie
mult timp, adesea
e de ajuns
un licăr în minte și un mic
obiect (catastrofa
trebuie să fie mare și să dureze
cel puțin o oră) de pildă
ghiveciul acela de odinioară
ceva creștea în el și, probabil, cineva
îl uda cu apă